

LJUDSKI GLAS

POLITIČNI TEDNIK ZA SLOVENSKO LJUDSTVO.

Izhaja vsak petek in stane za vse leto 12 K, za pol leta 6 K in za četrt leta 3 K. Posamezna številka stane 30 vinarjev. Inzerati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljatve je frankirati in naslavljeni na: „LJUDSKI GLAS“, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6, I. nadstr., Učiteljska tiskarna.

Ministri.

Menda ni države na svetu, ki bi imela toliko ministrov, kot ravno naša Jugoslavija. Za ob osnovanju skupne vlade smo jim dobili nekako za pol kompanije. Ker imajo pa ministri precej dobro plačo, častihlepnih in denarjazelnih ljudi se pa v krajestvu SHS kar tare, se jim je pozneje do ministrskega stolčka prerilo in prepehalo se nekaj. Danes jih imamo menda kar dvajset, če še ne več.

Se velike države, kakor Francija, Nemčija, Amerika in druge opravijo prav lahko z 6 do 10 ministri, te v Jugoslaviji to ni mogoče.

Zakaj?

Odgovor smo navedli že zgoraj. Ko so zlepli Jugoslavijo, je bil prvi in edini cilj vseh strank, ziniti svoje voditelje na ministrske stolčke in tako zavladati »osvobojenim«
Jugoslovanom. Strank je pa v naši državi precej. Tam po hrvaškem, bosni in Srbiji ima nekako vsak advokat svojo lastno stranko in edini namen te stranke je, da se pripelja njen voditelj do kakega korita. Kaj je torej cudno, da je bilo prvo delo Jugoslavije, ustvariti voditeljem vseh nestevinih strank dobra korita in najlepše korito je pač — ministristvo.

Pa človek bi k temu umazanemu počenjanju še nič ne rekel, če bi vsi ti ministri tudi res delali na tako krvavo potrebni ureditvi naše razurpane države. Dela je ogromno in končno bi imeli dela res tudi vsi dovolj. To pa našim meščanskim ministrom prav nič ne diši. Če pogledamo danes v Beograd, smo približno ravno tam, kjer smo bili pred pol leta. Nasi ministri pač ne zamudijo potegniti vsakega prvega v mesecu svojo cenno placico, da bi pa obenem vršili tudi svoje dolžnosti, to jim pa niti v glavo ne pade.

Vsak dela edino le na to, da bi čim bolj utrudil svojo stranko in da bi po prihodnjih volitvah pomagal se kakemu svojemu prijatelju do ministrskega stolčka. V tem se zlasti odlikujejo vsi jugoslovanski liberalci, ki so si nadeli ime »Jugoslovanska demokratska stranka«. O enem liberalnem ministru, to je dr. Kramerju, smo že zadnjič povedali svoje mnenje, a tudi drugi niso za las boljši. Vrhovni poglavar liberalcev, to je minister za notranje zadeve Svetozar Pribičević, pač sedi pridno v svoji kanceliji, a vse njegovo delo obstoji v tem, kako bi brezobzirno, nasilno in popolnoma zadušil glas ljudstva. Zlasti bi rad s pomočjo svoje uradne oblasti zadušil socialiste. Na vse načine se trudi, da bi priboril pri prihodnjih volitvah popolno zmago svoji umazani stranki, ki sestoji, kakor smo že opetovano povedali, iz dohtarjev, birtov, boga-

tinov, vojnih dobičkarjev in podobnih izžemalcev ljudstva.

Drugi liberalni ministri pa delajo še lepše. Vozijo se na državne stroške »nobli«
okrog po državi in agitirajo za to stranko. Nič boljše seveda niso tudi druge stranke: klerikalna, staroradikalna in kakor se že vse imenujejo.

Z eno besedo povedano: vse meščanske stranke smatrajo vlado in ministrske sedeže kot korita za svoje voditelje, zato pa tudi tak nered pri nas. Jasno je zato, da v taki družbi socialisti ne moremo in nečemo sodelovati. Naš program je delo za ljudstvo.

Upamo, da bo pri prihodnjih volitvah ljudstvo znalo temeljito obračunati z vsemi strankami, ki danes tako grdo »vodijo«
našo ubogo Jugoslavijo. Ljudstvo hoče ministrov, ki bodo res delali v korist ljudstva, ne pa vlekli le mastnih plač. Naša zahteva je zato: proč s takimi ministri, razpišite volitve in tedaj bo ljudstvo samo izpregovorilo, kakšne ministre ono hoče. Dovolj je že teh dragih komedij ljudstvo ne mara več dosedanjih strank, ki ga le izsesavajo in vodijo za nos. Vladi bo poverilo v roke socialistom, ker ve, da imajo le oni srce za ljudstvo in hočejo delovati le v njegov prid.

Ne pozabimo nanje.

Prižnati se mora, da rozočaranja, ki jih dan na dan dozivlja slovensko ljudstvo niso neopravicena. Vse se draži, revni človek ze davno ne živi več, komaj da vegetira. Nadenj pa prihaja še država, ki zvišuje davke, dviga cene železniskim tarifom, tabaku in tako naprej. Zopet je revno ljudstvo na vrsti, da nosi vsa državna bremena. Besede pa nima nikjer nikoli nobene. Pozablja pa se na tiste, ki jim je bila vojna doba — zlata doba. Pozablja se na vojne dobičkarje, na tiste pijavke, ki so si med vojno zaradi vojne napravili milijonska premoženja

Povsod se dela na to, da se ti ljudje pošteno obdavčijo, in sicer tako, da izgleda to obdavčenje kot kazen za zločin. Pri nas se te ljudi pusti pri miru, še več: oni naprej verizijo kakor so bili vajeni doslej. Če jim le kdo malce stopi na rep, ze krice o krivicah, katere se jim gode, o bojsevikih in hujskacih. Zupani, ki so med vojno urli ljudstvo, sede se vsi na svojih mestih, veriznikom in oceruhom so odprta vrata nastezaj v vseh uradih. Ze se iz nekaterih gozdov, ki so zadnji čas prišli pod državno nadzorstvo, deli in seka les. Kdo ga dobi? Če pregledas vrste teh »postenjakov —

LISTEK.

ALBIN LAJOVIC:

Skrb za obrten naraščaj.

III.

V naslednjem povem na kratko, na kak način bi dobil pregled o razpoložljivem naraščaju.

Delokrog ljudske šole je zakonitim potom razširiti v tonko, da se mora v zadnjih oveh letih posvecati največjo pozornost nagnenju posameznika za gotov stan. To veseje v nemaj in goji tako, da otrok z nevpogljivo suho zanrepeni, posvetiti se tej ali oni obrti. Kadri tega obravnava učitelj z istim veseljem vse stanove, pokazi povsodi solčno in senčno stran, navdušuj, kjer vidi zanimanje, dajaj nasvete, kjer je že skoro odločitev, razpravljaj o otroku s starsi in se posebno zavzemaj za one siromake, ki pogrešajo doma slehernega razumevanja za njih potrebe in težnje. Na ta način spozna učitelj posameznika prav do kosti, ve za njegove težave, a tudi za vrline, in tako lahko že naprej reče o tem ali onem, ti boš dober mizar, čevljar, kmet itd.

Ker spozna torej šola najbolje one, ki bodo stopili nekoč samostojno v življenje, zato je popolnoma naravno, da je zopet samo ona najbolj na mestu, dati osred-

njemu uradu za dovajanje obrtnega naraščaja na razpolago one, ki so se odločili za gotove poklice.

Tako kakor naznanjajo obrtniki do 15. maj. srpana število potrebnih vajencev, prav tako naznanijo tudi solska vodstva na za to prirejenih tiskovinskih vajenske kandidate do istega termina.

Tako ima sedaj osrednji urad vse v rokah, ve za potrebno število obrtnega naraščaja in ve konko je kandidatov, ter lahko začne s podrobnim delom razučevanja vajencev na posamezne mojstre.

Pri tem se mora ozirati tako na mojstra, kakor na učenca, upoštevati treba želje oben. Nekaj tozadevnih vidikov naj navedem prav na kratko.

Prvič se mi zdi velikega pomena to, da gre vajenec daleč od doma v uk k popolnoma tujemu mojstru. Doma ali blizu doma se ponavadi izučil le prav slabo, zakaj ali je potem vajenec vsako nedeljo doma, ali pa je vedno nekdo pri njem na obisku in to vpliva, kolikor morem trditi iz lastnih opazovanj, silno slabo na strokovno izobrazbo in poslabša časih za prazen nič razmerje med starši in mojstrom na eni, in mojstrom in vajencem na drugi strani do neznosnosti. Zato je prav, da pride oni od vzhoda na zahod in obratno, da se prideli vsakdo daleč od doma, kjer pride popolnoma pod vpliv mojstra.

domačinov«, najdeš med njimi same znane obraze ljudi, ki so oproščeni vojne službe, doma leparili in verižili, sedaj pa so veliki jugoslovanski narodnjaki in »zaščitniki« naše mlade države. Ti ubogi hudič, ki si dolge mesece prebival po strelskih jarkih ali pa so te vlačili kot vojnega ujetnika po daljnih tujih deželah. pa si »hujskač«, »nevarni element«, »nezrel za svobodo« in kar ima še podobnih titulatur v svoji neizčrpni zalogi liberalno in klerikalno časopisje. Zdi se, da vidijo liberalci in klerikalci »rešitev« naše mlade države v tem, da jemljejo ljudstvu vso svobodo, priznavajo pa jo — vojnim dobičkarjem. »Ljudski glas« je neizprosno sovražnik teh ljudskih pijavk in vseeno mu je, kakšnega »prepričanja« so ti malo spoštovani ljudje. Ven se mora z njimi in naj plačajo na oltar domovine vse svoje prisleparjene, iz revnega ljudstva izžete milijone!

Država naj izda tak zakon, da bo mogoče te ljudi zares prijeti. Iz premoženja, ki se bo na ta način dobil, pa naj se ustanovi osnovni sklad za ljudsko zavarovanje za starost, onemoglost in invalidnost. Ta tirjatev je gotovo pravična, od ljudstva našega pa je odvisno, ali se bo izvedla ali ne. Če bo ljudstvo še naprej liberalno ali klerikalno, ne bo kruha iz te moke. Če pa bo ljudstvo socialistično, in sicer v svojo lastno korist socialistično, potem ni dvoma, da bo prišlo na svoj račun.

Vedno znova in znova se mora podarjati, da se mora vojne dobičkarje temeljito in zares prijeti in da so ti ljudje v prvi vrsti dolžni, da nosijo vsa državna bremena. Sedaj se dela ravno narobe in gospodi v Belgradu bo treba nedvoumno povedati, da je to tirjatev, od katere naše delavsko in kmečko ljudstvo ne bo nikoli odnehalo.

Kaj počno trije slovenski ministri v Belgradu, da se ne lotijo te tako važne reči? Zakaj ne stavijo predloge, da se ima vse vojne dobičkarje takoj popisati. Že sedaj je veliko zamujenega. Sliši se, da te ljudske pijavke spravljajo denar na varno ter ga nalagajo v inozemstvu, zlasti v Švici. Ne zgolj nemške kapitaliste, ampak tudi slovenske vojne oderuhe je treba postaviti pod strogo državno kon-

Dalje treba upoštevati učenčevo in mojstrovo osebnost. Mehkega, čutečega otroka treba dati drugemu mojstru, kakor razposajenega, navihanega ali že celo pokvarjenega. Zopet treba prav posebno dobremu mojstru dodeliti kandidate, ki imajo kako duševno ali telesno hibo, recimo duševno manj nadarjene, ki so obiskovali pomožno šolo, dalje naravno pokvarjene, ki jih je treba dvigniti, kar zamore zopet le v poučevanju izredno nadarjen mojster, ali pa one s telesnimi napakami, ki so največkrat izpostavljeni od drugih sodelavcev zasmehovanju, če ni mojster na mestu. Prav tako se upoštevajo družinske razmere vajenceve. Razvajencu naj se da trda roka, ki ga edina dovede nazaj v njegov tir, sinu notoričnega pijanca zgladnega vzdržnika, ki mu pristudi uživanje alkohola tako, da ga ne pokusi nikoli, otroku sirovih, nenirljivih starišev, treba zopet baš nasprotno plati mojstra.

Lahko bi naštel še celo vrsto slučajev, ki jih treba upoštevati, ali za razpravo omejenega obsega, kot je ta, naj to zadošča. Toda že iz navedenega razvidimo, kako bodi sestavljena tiskovina, s katero priglase šolska vodstva učenca osrednjemu uradu za dovajanje vajencev. Iz teh tiskovin se razberi vse potrebno, naveden bodi uspeh šolske izobrazbe, dru-

trolo. Če ne bo ljudstvo svoj čas obračunalo tudi s temi, ki so to zamudili.

Zahtevamo kazen za zločine!

In ta kazen pride, o tem smo trdno prepričani!

Dopisi.

Maluše pri Kostrivnici. 11. t. m. smo imeli v gostilni pri Kodriču javni ljudski shod. Poročal je sodrug Vidgaj iz R. Slatine. V enournem govoru je pojasnil ljudstvu stališče in program socialno demokratske stranke. Ljudstvo mu je navdušeno pritrjevalo. O domačih zadevah je govoril sodrug Verbovšek. Shod je bil jako zanimiv in ljudstvo je bilo vse navdušeno zanj. Celó s topiči se je streljalo in na gostilni je vihrala rdeča zastava, ki so jo izobesili domači fantje. Le tako naprej in ponosni bomo še na naše fante.

Rogaška Slatina. Prejeli smo in objavljamo: Kdor je plačal pri meni naročnino za »Ljudski glas« pa lista ne dobiva, ga prosim, da se mi takoj javi, da zadevo uredim pri upravništvu ponovno, ker naša slavna pošta precej čudno funkcionira.

Ivan Vidgaj, Rogaska Slatina.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Tudi tukaj pri nas smo prav lepo obhajali prvi maj. Velike množice ljudstva so se zbrale pod rdečo zastavo. Od blizu in od daleč se je ljudstvo udeležilo našega shoda. Govornik iz Maribora nam je mnogo koristnega povedal, in nas poučil, kako se moramo trdno držati, da bomo res enkrat tudi mi živeli v miru in svobodi, kar že tako težko pričakujemo. Z našo organizacijo smo že veliko dosegli. Dosegli smo že večje plače, pa vsak seveda o izboljšanju plač noče še slišati, ker mnogi mislijo, če delavec z 12 urnim delom zasluži 5 K potem bode spravljal delodajalca na be-raško palico. Mi smo vsi trdno prepričani, da bo tudi nam še enkrat zasijalo solnce pravice. Naši liberalčki so se med shodom skrivali za hišnim oglom in se jezili, da nam je g. govornik razlagal tako lepo naš položaj. Se naš g. župnik ga je prišel poslušati, pa se hudoval in jezil, da naš govornik laže in da zaničuje vero in Kristusa, kar nam je s prižnice v nedeljo s tako jezo naznanjal. Rekel je, da je naš govornik rekel, da je vseeno verovati v Kristusa ali Mohameda in da človek nima neumirjoče duše. To je laž, ker naš go-

vornik sploh ni govoril o veri, ampak je le rekel, da mi spoštujemo v naših vrstah vsakega človeka, naj veruje v Kristusa ali Mohameda. Z lažjo pri našem ljudstvu, ki ste ga vlekli tako dolgo za nos, ne bode opravili ničesar več. Pozivljamo Vas, da se vsi organizirate in zmaga bomo naša. Tedaj bomo živeli res v svobodi in pravici.

Črnomelj. Dne 4. t. m. se ustanovili v Črnomlju belokranjski duhovniki s poslancem Schaubachom na čelu »Kmečko zvezo«. Z velikim bobnanjem so prignali vse svoje pristaše iz Bele krajine, bilo jih je približno dvajset. Shoda se je udeležilo vsega skupaj do 150 ljudi. Naši fantje in moške s štiriletno krvavo šolo jim ne grede več na limanice. Predobro poznajo take tiče in zastonj je ves njihov trud. Preveč smo izkusili njih vlado na svoji koži. Sedaj hodi neki kaplanček od vasi do vasi in roti zlasti ženske, da bi se zapisale njegovi zloglasni stranki. Kaj ljudstvo misli o njegovi stranki, je izvedel zadnjič dovolj jasno v Petrovi vasi. Vse to ga pa še ni izpametovalo in takoj drugo nedeljo 18. t. m. jo udari na Dobljče, misleč, da bo tukaj opravil bolje. Toda bridko se je varal. Tu je doživel še večje razočaranje. Radovedni smo kam jo bo udaril prihodnjo nedeljo. Če bo kakšno »kunšno« pogruntal vam takoj sporočimo. Upamo, da ga počasi že še sreča pamet.

Iz Kočevja. Vaš znani milijonar Kajfež nima nikoli dovolj. Vedno več hoče imeti. Med vojno si je nabral lepe novce kot vojni liferant in verižnik, ko je spravljajl mast iz Hrvaškega. No, pa pri tem se je tudi malo opekel, vendar le malo. Veščaki, ki poznajo lesno kupčijo, trdijo, da je Kajfež pridobil med vojno do 7 milijonov kron. Saj je lahko. Slovanski mu »bratje« Rusi, so mu morali garati dan in noč zastonj, bili so lačni in prezebali so. Tudi domače delavce plačuje tako; da v tej draginji ne morejo ne živeti ne umreti. Po pet do šest kron dnevno imajo ti trpni za 12 urno delo. Sicer je bilo pri nas na Slovenskem uvedeno 8 urno delo tudi na žagah, toda Kajfež se malo meni za take reči. Zanj veljajo le postave, ki so njegovemu žepu v prid. Dobro bi bilo, ako bi enkrat prišel k nam, na Kajfeževo žago pogledat obrtni nadzornik! Takih kričečih razmer gotovo ni nikjer več na svetu, kot so tu. Zato pa on in njegov »dohtar Zgu-

žinske razmere učenca, njegove posebne lastnosti, želje glede obrti, skratka nekaj majhen življenjepis od vstopa v šolo, pa do časa, ko kandidira za vajenca. (Silnega pomena bi bil takozvani »osebni list«, ki bi spremljal vsakogar od vstopa v šolo, pa do končane učne dobe, to je do praga, ko stopi samostojno v življenje. O uvedbi »osebnega lista« v naše šole napišem enkrat pozneje kratek člančič v strokovnem list.) Za trud učitelja, ki vodi pregled obrtnega naraščaja, naj se določi posebna nagrada za vsakega učenca, ki se po njegovem prizadevanju posveti obrti.

Kakor dobi osrednji urad za vsakega vajeniškega kandidata od dotičnega šolskega vodstva osebno popisnico, ali priglasičnico, tako mora na drugi strani dobiti osebno popisnico od mojstra, ki hoče dobiti vajenca. Za prvo leto treba pač verovati to kar mojster sam poroča, odnosno kar načelnik strokovne organizacije potrdi. Potem naj se pa nastavi poseben nadzornik za obrtne vajence, ki mora vsako leto vsaj dvakrat nadzorovati vajenca in mojstra, da li vršita dolžnosti, ki jih imata drug napram drugemu. Nadzornik obračaj posebno pozornost zdravstvenim razmeram učenca. Kako ima ležišče, kako skrbi mojstrica za perilo, obleko, kaka je hrana, snaga v hiši, da li se učenec izključno svoji obrti posvečuje, ali mora

opravljati še druga dela, če ne skoro več, kot kovati, ali črevljariti, kake so družinske razmere mojstrove, da li popiva, dela »plavega« vsak ponedeljek, da li se v delavnici kvanta itd., itd. Nadzornik poročaj potem osrednjemu uradu o svojem nadzorovanju. Da se morejo razmere tudi izboljšati, naj ima nadzornik tudi eksekutivno moč do gotove meje. Za male nerednosti sme opominjati, za večje pregreške naložiti denarne globe, za posebne slučaje, odnosno če niti opomin in ponovna kazen ne pomaga, odreči pravico do vajenca. Notoričen pijanec-obrtnik ni zmožen izučiti vajenca, nravna propalica ne sme dobiti učenca v roke, mojster, ki ima mesto žene hudiča, ne zastrupljaj mladih duš. Samo onemu mojstru, ki je zadostil vsem predpogojem, se sme izročiti naraščaj.

Tu je treba sledeče še posebej poudariti. Najbednejši med bednimi so oni ubožci, ki imajo kako duševno ali telesno napako. Mojstrom, ki vzamejo tak naraščaj v uk, in napravijo iz njega sposobnega uda človeške družbe, ki more odslej skrbeti sam zase, ki zavisi od dela svojih rok, takim mojstrom daj država posebne premije v denarju in posebna priznanja in podpiraj njihova podjetja z državnimi naročili.

ba« ustanovljata med temi reveži-trpini »Narodno Socialno Zvezo«, ki štiti kapitaliste, ne pa delavce. — Prihodnič bomo kaj več povedali o kočevskih vojnih odelih, ki danes kriče, kako vneti »Jugoslovani« da so. Seveda so, pa samo tako dolgo, dokler jim to — nese!

☞ Po svetu. ☞

Mirovna konferenca se še pregovarja z Nemčijo, ob enem pa pripravlja mirovno pogodbo z Nemško Avstrijo. Z Nemci bo kmalu gotova in že v nekaj dnevih se bo določilo, če bodo podpisali ali ne. Najbrže da, ker jim za enkrat ne preostane drugega izhoda. Avstrijcem bodo mirovni pogoji predloženi tudi že v par dneh in ob tej priliki bomo izvedeli tudi za naše severne meje, ki bodo na Štajerskem najbrže ugodne, manj pa na Koroškem. Beljaka in Celovca skoro gotovo ne bomo imeli, pripadla nam pa bo ostala južna Koroška. Vsi napeto pričakujemo prihodnjih dni, ki so odločilni za naš narod.

Italijani so, kakor pišejo listi, izgubili naklonjenost ostale entente. Angležem in še zlasti Amerikancem je začela presejati njihova nadutost, neznosna požrešnost in kričavost, zato se obračajo od nje. Tudi Francozi vidijo, da jim laško prijateljstvo v nobenem oziru ne more veliko koristiti in sedaj se tudi oni vedno bolj nagibajo k Angliji in Ameriki. Vse tri države so baje že sklenile med seboj neko zvezo in pogodbo, kar smatrajo Lahi za klofuto svoji politiki. Najbolj zoprna je bila ententi neprestana grožnja Lahov, da se bodo zvezali iznova z Nemci. Mi imamo od teh nasprotstev v ententi le korist.

Naše vprašanje stoji iz teh vzrokov danes v Parizu precej ugodneje, kot pa pred par tedni. Kakor že omenjeno, bo naša meja proti Nemški Avstriji vsaj nekoliko podobna pravični rešitvi. Enako bo tudi z mejo proti Madžarom in Rumunom. Tudi Dalmacija nam je gotova, Reka pa bo najbrže svobodno mesto. Največja in najbolj skeleča naša rana bo naše slovensko Primorje. Vse kaže, da smo bili tam enostavno p r o d a n i od sedanjih zastopnikov Jugoslavije na pariški mirovni konferenci. Kakor znano, zaštopajo tam našo novo državo Pašić (Srb). Trumbić (Hrvat) in Žolger (Slovenec), katerim se je pa pozneje pridružil še poslanik Vesnić (Srb).

Glavno besedo ima dolgoletni srbski ministrski predsednik Pašić, ki je bil pred in med vojno neomejen gospodar Srbije. To je človek, ki bi ga lahko primerjali nekako z našim dr. Šusteršičem in s tem je menda povedano vse. On gleda pred seboj le veliko Srbijo, za ostale pokrajine Jugoslavije se pa kaj malo briga, zlasti mu je pa Slovenija le predmet za barantanje in razne nečedne politične kupčije. Njemu je več ležeče na tem, da iztrga Bulgarom kako malo bulgarsko ali macedonsko vasico, kot pa vsa Slovenija. Enak človek približno je dr. Trumbić, naš sedanji zunanji minister. On je Dalmatince in geda pred seboj le svojo Dalmacijo, kaj se zgodi s Slovenci, mu je približno vseeno. Najbrže mu bo na tihem še prav všeč, da pobašejo Lahi Trst, češ, bodo potem lepše procvitale dalmatinske luke. Tak možakar, ki doslej še ni pokazal prav nobenih diplomatskih zmožnosti, kuje torej danes, usodo stotisočev našega najdražjega naroda, to je naših Primorcev. Tak je torej položaj slovenskega naroda v Parizu in v takih rokah je naša usoda.

Na Češkem imajo velike težave. Vlada kapitalistov in liberalcev vganja imperialistično politiko in se napihuje po vsem svetu, kot bi ne bilo vzornejše in moč-

nejše države na svetu, kot je Čehoslovaška. Da bi bolj povzdignila sebe, zaničujoče kaže na Jugoslovane, češ, ne mislite vi gospodje angleški, francoski in laški kapitalisti, da smo taki kot Jugoslovani. Ti so ničle proti nam. No, na Češkem samem pa izgleda precej drugače. Država je še sedemkrat bolj razdrapana, nego je naša, ljudstvo pa strada, da je groza. Vse kaže, da bo tudi na Češkem kmalu zagrmelo in noč bo pobrala sedanje mogotce, vlado bodo pa prevzeli socialisti, ki so v ogromni večini.

☞ Iz naše stranke. ☞

Naši shodi. Slovenija je proglašena za vojno ozemlje in to priliko je hitro uporabil vrhovni policaj Jugoslavije, naš slaboznani notranji minister Pribičević v svoje namene. Prepovedal je vse shode, ker se pač boji, da ne bi ljudstvo izvedelo za grdo »delo« in še grše namene njegove liberalne stranke. No, pomagalo mu pa vse skupaj ne bo prav nič, pri volitvah bodo liberalci vključ vsemu trudu in pehanju, da bi spravili naše ljudstvo v roke advokatom in vojnim dobičkarjem, najslavnejše — pogoreli.

☞ Iz naše države. ☞

V Pariz je odpotovalo nekaj zastopnikov vseh treh slovenskih strank. Pridružil se jim je tudi knezoškof dr. B. Jeglič. To je zadnji obupni korak in poizkus, doseči pri ententi pravične meje našemu narodu. Zelimo jim seveda največ uspeha, a bojimo se, da pri razbojnikih, ki hočejo danes komandirati vsemu svetu, ne bodo mnogo opravili.

Parlament »dela«. Kako? Liberalci se kregajo s srbskimi staroradikalci (Pašičeva stranka), na kako resno delo pa nobeden ne misli. To je naravnost sramota, da imamo v teh težkih dnevih take »zastopnike« v Belgradu. Volitve nam dajte, tedaj bomo vedeli in znali poslati v parlament može, ki bodo imeli srce za ljudstvo. Tedaj bomo šele ustvarili Jugoslavijo, vi jo pa podirate.

Nova stranka. Liberalni kmetje so silno hudi, ker jim njihovi ljubljanski jero bi niso dali v Belgradu nobenega zastopnika, zato ustanovljajo novo »samostojno kmetjsko stranko«. Jabolko ne pade daleč od drevesa, zato si od te stranke ne moremo tudi ničesar obetati. Revno ljudstvo, zlasti mali kmetje ne potrebujemo nobene nove stranke, najboljšo zaščitnico imamo v naši socialno-demokratski stranki. Delajmo za to, da se okrepi, razširi in dobi moč v roke.

Na Koroškem še vedno ni miru. Nemci neprestano nadlegujejo naše čete. Upamo pa, da bo koroška zadeva kmalu rešena in da se vrnejo naši vojaki kmalu domov, kar bi bil že skrajni čas.

Socialistične učitelje prosimo, da prijavijo svoje naslove uredništvu »Ljudskega glasu«, ker se pripravlja »Društvo slovenskega socialističnega učiteljstva«.

Kolekujte — sicer koš! Vsi listi, ki pošiljajo na belgrajske urade kakoršnekoli pismene vloge, se opozarjajo, da morajo biti vse vloge kolekovane, sicer jih uradi vržejo v koš, ne da bi jih rešili. Če pa so kolekovane, se pa na vsak način vzamejo v pretres in se rešijo.

Pegasti legar se zadnji čas zelo širi po Bosni in Hercegovini.

Vojna odškodnina državi SHS. Naša mirovna delegacija zahteva za Srbijo 15 milijard vojne odškodnine.

Novo laško nasilstvo. Italijani so poklicali v zasedenem ozemlju vse moške od 18. do 42. leta pod orožje. Pregledovanje je v Krminu, odkoder jih odženejo v Jakin.

Sprejem prestolonaslednika. Za predpripravna dela za slavnostni sprejem regenta Aleksandra v Ljubljani je določila deželna vlada za Slovenijo primeren kredit. Kaj res ni drugih večjih potreb?

Vojni ujetniki se smejo ženiti. Hrvatska pokrajinska vlada je odpravila naredbo, ki je prepovedovala vojnim ujetnikom ženitev z jugoslovanskimi državljanjki.

Koroški begunci. Deželna vlada za Slovenijo je dovolila za oblačila bednim koroškimi beguncem prispevek v znesku 20.000 kron.

Gozdni čuvaji sluge. Načrt naredbe, po kateri se uvrščajo gozdni čuvaji med sluge, je deželna vlada odobrila.

Jugoslovanski les naj bi služil za vojno odškodnino Italiji! »Italia Nuova« poroča, da so sklenile velike francoske tvrdke dogovor z društvom »Sava«, v katerem so včlanjeni vsi jugoslovanski producentje lesa. Laški list pravi, da bi se moral jugoslovanski les porabiti za izplačilo vojnih stroškov, ki jih bo imela plačati Avstro-Ogrska. Kakor se vidi, bi si Lahi prav radi nabrali kar največ našega lesa. Na zasedenem ozemlju so v gozdovih napravili že tako ogromno škodo. Pa res niso neumni ti laški kapitalisti.

Naš državin proračun za l. 1919/20 predloži finančni minister še ta teden Narodnemu predstavništvu. Proračun izkazuje primanjkljaja 799 milijonov dinarjev in 84 milijonov kron.

☞ Prosveta. ☞

Danilo, povsod po deželi znan igralec našega ljubljanskega »Narodnega gledališča« je obhajal pred kratkim štiridesetletnico svojega delovanja kot igralca. Tudi mi mu čestitamo, ker znamo ceniti pomen umetnosti tudi za revno ljudstvo.

Muzej v Ljubljani je odprt za splošen poset vsako nedeljo od 10. do 12. ure dopoldne. Za korporativne posete (n. pr. šole, društva itd.) pa vsak dan proti temu, da javijo zadevne korporacije svoj prihod vsaj 24 ur prej. Ravnateljstvo.

Enoten šolski pouk v Jugoslaviji. V ministrstvu za prosveto se pripravlja načrt za ureditev enotnega šolskega pouka v kraljestvu SHS, in sicer v srednjih in strokovnih šolah, kakor tudi na vseučiliščih. Tozadevna naredba stopi v življenje še tekom tega leta.

Gospodarske vesti.

Trgovski promet med Jugoslavijo in Čehoslovaško je skoraj popolnoma prenehal, ker je kurz čehoslovaške krone za 60 vinarjev višji od naše.

Čebelarški tečaj. Kmetijska šola na Grmu priredi dne 11. in 12. junija t. l. dvo-dneven čebelarški tečaj s sledečim sporedom: Življenje in oskrbovanje čebel. Sovražniki in boleznice čebel. Roji. Vzgoja matic. Čebelarstvo potrebščine. Tečaj se prične 11. junija t. l. ob 2. popoldne.

Nova cena soli. Finančno ministrstvo je odredilo, da stane od 1. junija naprej v državnih skladiščih 100 kg kamene soli 135 K, morske soli 120 K in industrijske soli 66 K.

Brez nakaznic se že prodaja v Ljubljani od 24. maja naprej moka in kruh. Upamo, da so izginile za vedno.

Užitinski davek na žganje. Ker je žganje v vseh pokrajinah kraljestva razen v Srbiji in Črnigori, podvrženo užitnini, je sklenilo finančno ministrstvo, da se naknadno obdači tudi ono žganje, ki se importira iz Srbije oziroma Črnogore.

Vrednost dinarja pada. Iz Skoplja javljajo, da je kurz dinarja jako padel. Kurz dinarja znaša v Solunu 100 dinarjev — 50 drahem.

Cene živini padajo. Na tedenskem trgu v Zagrebu 14. t. m. se je pokazalo, da cene živini polagoma padajo. Dočim so se gibale pred dnevi še od 10 do 13 K, so bile 14. t. m. med 9 in 10 K. Prašiči so stali kilogram žive teže 15 do 18 K, teleta 7 do 10 K. Trg je bil zelo živahen.

Vojaška živina za kmetovalce. Izdana je naredba na vsa vojaška poveljništva, ki razpolagajo z zadostnim številom živine, naj jo dajo na razpolago našim kmetom v svrhu obdelovanja polja. Kmetje, ki so oddaljeni od vojaških poveljstev nad 10 kilometrov, morajo prinesiti potrdilo oblasti, da jim je pomoč potrebna in da so v stanu prehranjevati živino in vojake ter plačati vladi 1 dinar dnevne odškodnine.

Predavanje o vinarstvu. V nedeljo, dne 1. junija po prvi maši ob pol 8. uri zjutraj predava vinarški nadzornik B. Skalicky v šoli v Kostanjevici »o perečih vprašanih vinogradništvu«. Želeti je obilne udeležbe.

Razlastitev veleposestva v Slavoniji se je že pričela. V virovitiškem okraju je že 4500 oralov take zemlje razdeljene med kmete.

Velika zaloga gospodarskih strojev. V Rešici ob rumunski meji ima državno železniško društvo veliko zalogo gospodarskih strojev, ki so jih zasegle naše čete. Ker je pri nas pomanjkanje gospodarskih strojev, naj bi naše oblasti poskrbele, da se ti stroji prepeljejo v notranjost države.

MALI OGLASI.

Za vsako vrsto je plačati 1 K naprej. Pri več kot petkratnem oglaševanju velja vrsta le 80 vinarjev.

Masirajte vrat od zunaj in grgrajte od znotraj s Fellerjevim bolečine odlašnim »Elsa Fluidom«. Pri prehlajenju to dobro stori. 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici 9 kron. Več nego stotisoč zahvalnih pisem. Lekarinar E. V. Felier, Stubica, Elsa trg št. 358. (Hrvaško.) Ovitci in poština se računa posebej, a najceneje. Čim več se naenkrat naroči, več se prihrani.

Na delo se sprejme

takoj proti dobri plači

večje število: tesarjev, stavb. mizarjev, kolarjev, zidarjev, kleparjev in koscev.

Zglasiti se je pri **Državni posredovalnici za delo** v Ljubljani, Grad šče 4.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico v Ljubljani

vpisana zadruga z omejeno zavezo.

Društvo je ustanovljeno leta 1908 ter ima sedaj 3330 članov.

Iz računskega zaključka za leto 1917/1918 je razvidno, da znaša:

rezervni sklad	K 30.893.—
dispozicijski sklad	20.000.—
bolniški sklad	21.000.—
pogrebni sklad	10.000.—
deležni sklad	100.901.14

Zaostali po umrlih članih dobijo posmrtno podporo. Člani, ki so bolni dobijo bolniško podporo.

Društvene prodajalne so v Ljubljani in okolici, na Jesenicah, Savi, Koroški Beli in Trziču.

Kot član pristopi lahko vsakdo. Pristopnina znaša K 1, delež K 50.

Pisarna in centrala:

Ljubljana - Spodnja Š.ška, Kolodvorska ulica šte. 56.

LISTEK.

G. KELLER:

DON CORREA.

Portugalski pomorščak in državnik Don Salvador Correa de Sa Benavides se je že v mladih letih tako proslavil, da so ga že takrat začeli razni zavistniki sovražiti, kar se mladini vendar ne pripeti ravno zlepa. Starejši moške morajo biti namreč že prav posebno uboge šleve, predno zavidajo mladino ali ženske zaradi kakega uspeha. Mlajšim pa je ta slaba čednost navadno neznana, ali pa vsaj sprejme obliko plodnega tekmovanja.

Ko so ga zavistniki zopet enkrat prav ganjali, je Don Correa odložil iz svojih mladih rok poveljniško palico, vtaknil meč v nožnico, in da bi mu čas ne prešel po nepotrebnem, se je prvič spomnil sladke ljubezni; sklenil je, da je sedaj, če že mora res enkrat biti, najlepša prilika, da si poišče družico, predno se zopet povrnejo dnevi dela in boja. Tako bo stvar enkrat za vselej opravljena.

Njegova samozavest pa mu je, menda vsled prestanih žalitev in ker je mislil, da bo na ta način prej dobil zvesto in udano družico, rekla, da si jo mora poiskati kot popolnoma neznan in siromašen človek, da si je ne bo pridobil s svojim imenom, s svojim dostojanstvom in premoženjem, ampak samo s svojo osebo. Žato je šel v Rio de Janeiro, kjer je bil guverner, popolnoma skrivaj, spremljan samo od enega služabnika, na ladjo in se prepeljal v Lisabono. Tam je v oddaljeni sobi svoje palače stanoval popolnoma skrit in hodil samo preoblečen med svet, v gledališče, v cerkve in na javne promenade, kjer so se razkazovale lepe dame iz glavnega mesta in iz province. Dolgo ni iztaknil ničesar, kar bi se mu zdelo posebno vredno pogleda, dokler ni nekega večera na javni zabavi opazil mlade gospe, ki mu je s svojo lepoto in z obnašanjem mikala oči. Niti velika ni bila, niti mala, oblečena od nog do glave v črno, razen močnega, širokega belega ovratnika, ki

je služil kot nekaj podstavek ne samo strogemu, pravilnemu obrazu in sneženo beli bradi, ampak tudi težkim črnim kodrom ob obeh straneh glave. Parkrat, ko se je zganila, ji je na prsih zasijala temnordeča luč rubina; prsa so kazala, da je nje telo pravilno zrastle in zdravo, roke in noge so bile pravilne.

Sedela je na nekakem naslonjaču v prvi vrsti; na desni in levi sta čepela na tronožnih stolcih hlevar in kaplan, za naslonjačem je stal paž in čisto v ozadju je na nekaki pručki čepela še komornica. Vse te osebe so bile tihe in trde kakor lipovi bogovi in niso žugnale niti besedice, ne med seboj ne proti gospe, če jim sama ni dala lahnega znaka. Posebno čudovišče je bil hlevar, ki je čepel na svojem stolcu z velikansko resnobo na obrazu in s šilastim klobukom na kolenih. Dasi so bili njegovi dolgi in srebrni lasje na njegovi ostareli in obširni glavi že precej redki, vendar jih je bilo še dovolj za trdno zvit čop na sredi čela, ki ga ni mogel razdreti noben vihar in za dvoje skrbno počesanih zalizcev na vsaki strani gladkega obličja, ki jih je vsak večer skrbno omotal in skrtil za ušesa. Kratki, kvišku zaviti brki so bili pravilni in trdno navoščeni. Človek bi se možu lahko nasmehnil; gospod Correa pa je vedel že iz lastne izkušnje, da se kažejo tako smešne natančnosti pri podložnih in služabnih ljudeh, da so vajeni reda in točnega izpolnjevanja svojih dolžnosti; da lahko svojo staro glavo tako umetno okraši, mora taka uboga para, ki ji nihče ne streže, zgodaj vstajati in se navaditi rednega življenja in to koristi tudi vsem drugim njegovim opravkom. Sicer pa se je šepetalo, da je kratki jopič hlevarjev bil urezan iz stare vlečke milostne gospe.

Duhovni gospod sam ni kazal nikakor obraza kakega razvajenega in oblastnega izpovednika, ampak je bil prej podoben preplašenemu, pohlevnemu učiteljku; dočim je z napol povešenimi očmi sledil vsej posvetni zabavi, je držal z boječimi rokami svoj plosko zviti klobuk na kolenih, kakor bi imel skledo, polno vode.

(Dalje prihodnjič.)

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Franciškanska ul. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejša plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke.

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur itd.

Stereotipija. Litografija.